?

השאלה כטקסט

כיתה ז׳ · קוראים את השאלה לפני שעונים

יצרה: רוית ראש בן ישי

🤔 מה אפשר לדעת רק מהשאלה?

מדוע לדעתכם כתבו במודעה שבכל תחנה "יש דרך להשתתף גם בלי לרוץ"? הסבירו מה אפשר להסיק מכך על מארגני האירוע.

עוד לפני שקראנו את הטקסט אנחנו יודעים: **על מה** לחפש, **כמה** פרטים צריך, ו**איך** תיראה התשובה.

🪜 חמשת השלבים

1

👀 קוראים את השאלה

קוראים את השאלה או ההוראה עד הסוף – לאט, ואפילו פעמיים.

2

💡 איזה מידע אפשר להפיק מהשאלה?

שואלים: על מה השאלה? על איזה חלק בטקסט? האם היא נותנת לי מושג, ציטוט או מספר פסקה?

3

🖍️ מסמנים את מילות השאלה

מסמנים את מילת השאלה (מה, מדוע, הסבירו, השוו...) ואת המילים שמגדירות את המשימה (שתי, בפסקה 2, לדעתכם, נמקו).

4

🧭 מה עליי לעשות כדי לענות?

מנסחים לעצמנו משפט אחד: "אני צריך/ה לחפש... / להסביר... / להביע עמדה ולנמק...", ומחליטים איפה מחפשים: בטקסט, בין השורות או בראש שלי.

5

✍️ מבצעים את המשימה

עונים במשפט מלא, משתמשים במילים מהשאלה בפתיחת התשובה, ובודקים: עניתי על כל החלקים?

🧭 שלושה ממדים של שאלות

🔍 איתור מידע

איפה? המידע כתוב בטקסט במפורש

מילים: מה, מי, מתי, היכן, כמה, ציינו, העתיקו, מצאו, מנו

🧩 פרשנות והיסק

איפה? התשובה "בין השורות" – מחברים פרטים ומסיקים

מילים: מדוע, הסבירו, מה ניתן להסיק, מה הקשר, מה מטרת, מה תפקיד, השוו, למה התכוון/ה

⚖️ הערכה וביקורת

איפה? מחברים את הטקסט לידע ולעמדה שלכם

מילים: האם, הביעו דעה, לדעתכם, נמקו, הציעו, האם הכותרת מתאימה, עד כמה משכנע

📖 מילון מילות שאלה

מילת שאלה	ממד	מה עושים
מה / מי / מתי / היכן	🔍 איתור מידע	לאתר פרט שכתוב בטקסט
כמה	🔍 איתור מידע	לאתר מספר או כמות
ציינו / מנו	🔍 איתור מידע	לכתוב פרטים בלי להסביר
העתיקו / מצאו	🔍 איתור מידע	להעתיק מילים מדויקות מהטקסט
על פי / לפי הטקסט	🔍 איתור מידע	לענות רק ממה שכתוב, לא מהידע שלי
מדוע / למה	🧩 פרשנות והיסק	למצוא סיבה – כתובה או מוסתרת
הסבירו	🧩 פרשנות והיסק	לפרש ולהבהיר במילים שלי
מה ניתן להסיק	🧩 פרשנות והיסק	לחבר רמזים ולהגיע למסקנה שלא כתובה במפורש
מה הקשר בין	🧩 פרשנות והיסק	למצוא איך שני דברים מתחברים (סיבה–תוצאה, ניגוד, דוגמה)

👩‍🏫 מפרקים שאלה יחד

מתוך "בואו בכל המשפחה: יום ספורט ונתינה!"

מדוע לדעתכם כתבו במודעה שבכל תחנה "יש דרך להשתתף גם בלי לרוץ"? הסבירו מה אפשר להסיק מכך על מארגני האירוע.

2–1 · קראנו וסימנו: מדוע · הסבירו · מה אפשר להסיק · מארגני האירוע

מה השאלה מספרת: השאלה מצטטת משפט מתיבה 3 ומבקשת להבין את הסיבה לכתיבתו ולהסיק מסקנה על המארגנים.

3 · הממד: 🧩 פרשנות והיסק

4 · חייבת לכלול: הסבר למי המשפט מיועד (מי שלא יכול או לא אוהב לרוץ) · מסקנה על המארגנים (רוצים שכולם ירגישו רצויים) · קישור למשפט על ההנגשה בתיבה 3

5 · תשובה לדוגמה: המארגנים כתבו זאת כדי שגם מי שמתנייע בכיסא גלגלים, סבא או סבתא מבוגרים או מי שלא אוהב לרוץ יידעו שיש להם מקום באירוע. אפשר להסיק שהמארגנים רוצים אירוע שכולם יכולים להשתתף בו ושחשוב להם שאף משפחה לא תרגיש מחוץ למשחק – גם המגרש מונגש לכיסאות גלגלים.

טקסט 1 · מודעה

"בואו בכל המשפחה: יום ספורט ונתינה!" · מועצת התלמידים מזמינה את כל משפחות השכבה לבוקר של תנועה, משחק ועזרה לקהילה

מתי ואיפה יתקיים יום הספורט והנתינה? ציינו יום, שעות ומקום.

מתי ו**איפה** יתקיים יום הספורט והנתינה? **ציינו** **יום, שעות ומקום**.

הממד: 🔍 איתור מידע · **מה עושים:** לחפש בשורה שמתחת לכותרת את היום, השעות והמקום ולהעתיק אותם

חייבת לכלול: היום · השעות · המקום

תשובה לדוגמה: האירוע יתקיים ביום שישי, 14 בחודש, בשעות 9:00–13:00, במגרש הספורט של בית הספר.

טקסט 2 · כתבה

"מגרש חול שהפך לגינה ירוקה" · תלמידי כיתה ז'3 הפכו פינה עזובה בחצר לגינת ירקות ותבלינים – ולמדו בדרך הרבה יותר ממדעים

על פי פסקה 2, איזה צוותים הקימו התלמידים? ציינו שני צוותים ומה היה תפקידו של כל אחד מהם.

על פי פסקה 2, איזה צוותים הקימו התלמידים? ציינו שני צוותים ומה היה תפקידו של כל אחד מהם.

הממד: 🔍 איתור מידע · **מה עושים:** לחפש בפסקה 2 שני צוותים ולכתוב ליד כל אחד את תפקידו

חייבת לכלול: שם צוות ראשון + תפקידו · שם צוות שני + תפקידו

תשובה לדוגמה: צוות התכנון מדד את השטח; צוות ההשקיה בדק כמה מים צריך כל צמח (וצוות התיעוד צילם וכתב יומן גינה).

טקסט 3 · מאמר מידע

"לילה טוב למוח: למה בני נוער צריכים לישון" · השינה איננה "זמן מבוזבז" – בזמן שאנחנו ישנים, הגוף והמוח עובדים קשה

ציינו שלוש המלצות מן המאמר לשינה טובה יותר.

ציינו שלוש המלצות מן המאמר לשינה טובה יותר.

הממד: 🔍 איתור מידע · **מה עושים:** למצוא בפסקה 5 שלוש המלצות ולכתוב כל אחת בשורה

חייבת לכלול: המלצה 1 · המלצה 2 · המלצה 3

תשובה לדוגמה: למשל: ללכת לישון ולקום בשעות קבועות, גם בסוף השבוע; להרחיק מסכים כשעה לפני השינה; לישון בחדר חשוך ושקט (וגם לשתות פחות משקאות ממותקים בערב).

טקסט 4 · בלוג

"הבלוג של מעיין: שישה שבועות, שלוש קומות וחברה אחת חדשה" · פוסט חדש על המעבר לחטיבה, על הלחץ של היום הראשון ועל הפתעה אחת בספרייה

מה פירוש הביטוי "הרגשתי קצת שקופה" בפסקה 3? הסבירו מה הוא מלמד על הרגשתה של מעיין.

מה פירוש הביטוי "הרגשתי קצת שקופה" בפסקה 3? הסבירו מה הוא מלמד על הרגשתה של מעיין.

הממד: 🧩 פרשנות והיסק · **מה עושים:** להסביר את הביטוי בהשאלה (לא במובן המילולי) ולקשר לרגשות של מעיין

חייבת לכלול: פירוש: הרגישה שאף אחד לא רואה אותה · קשר להקשר: החברות בכיתות אחרות, כולם בקבוצות · הרגש: בדידות

תשובה לדוגמה: "שקופה" כאן אינה במובן המילולי. מעיין מתכוונת שהרגישה שאף אחד לא שם לב אליה, כאילו לא קיימת. זה מלמד שהייתה בודדה: החברות שלה מהיסודי עברו לכיתות אחרות, וכולם כבר עמדו בקבוצות.

טקסט 5 · טקסט טיעוני

"הפסקה בתנועה: כדאי לארגן משחקים פעילים בהפסקה" · טור דעה של תלמיד כיתה ז' בעיתון השכבה: מדוע ההפסקה הגדולה צריכה לכלול משחקים מאורגנים

למה מתכוון הכותב כשהוא כותב שבמשחק מאורגן "אין צורך 'להיכנס' לקבוצה קיימת"? הסבירו, ומה ניתן להסיק מכך על תלמידים חדשים?

למה מתכוון הכותב כשהוא כותב שבמשחק מאורגן "אין צורך 'להיכנס' לקבוצה קיימת"? הסבירו, ומה ניתן להסיק מכך על תלמידים חדשים?

הממד: 🧩 פרשנות והיסק · **מה עושים:** להסביר את הביטוי במילים שלי ולהסיק מה הוא אומר על תלמידים חדשים

חייבת לכלול: הסבר הביטוי: לא צריך לבקש רשות מחבורה סגורה · מסקנה: לתלמידים חדשים קל יותר להצטרף · הסבר למה המילה "להיכנס" במירכאות

תשובה לדוגמה: בדרך כלל בהפסקה ילדים משחקים בחבורות קבועות, וכדי להצטרף צריך "להיכנס" – לבקש, להתאים, לפעמים לקבל סירוב (המירכאות מראות שאין הכוונה לכניסה פיזית). במשחק מאורגן המשחק פתוח לכולם, ולכן לא צריך את האישור הזה. אפשר להסיק שתלמידים חדשים או ביישנים ירוויחו במיוחד, כי יוכלו להכיר ילדים בלי המבוכה של לפנות לקבוצה סגורה.

כרטיס יציאה

1. מילת שאלה אחת שלמדתי לזהות היום ומה היא דורשת:
2. השלב מתוך החמישה שהכי עזר לי:
3. שאלה שעדיין קשה לי לפרק:

קוראים את השאלה – ואז עונים 💪

ממשיכים לתרגל באתר: פרקו את השאלה · חידון מהיר

יצרה: רוית ראש בן ישי